

Titel: IX.

Citation: "IX.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968*.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e152681/facsimile.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

traadte ind hos den samme identiske Person og satte sig i Besiddelse af de Mæller, der forhen varé gione den evangeliske Kirke, dog med nogle Modificeringer, saaledes man også det Samme her, derom holte med den samme Bevismæster og Enighed, hvormed del i den Old establere sig for den evangelisklutherske Kirke, også nu fulde establere sig for en anden Religion.

Det er blivet sagt, at det er voldsomt overstigten den vigtelige Glaeser, der i Holte i Hjertet er den evangelisklutherske Religion hengivet. Der er han intet Størsmaal om, hvorsom dr. der have en anden Tro, fulle have kan til at gøre deret religiøse Tære ilfreddshilfe, og hvad han ved fulde harude til fulde har, er helst om at ville rogne dem til at ville blive i Kirken; men hvis Individet ere ikke befriede til at frønkte Kirken hvad den vortigen har ervervet og hvad det evangelisklutherske Folc efter den Troestandsforsamling og ejer hvad der udog giong til troens fremsættelse behøver til at ilfreddshilfe fra religiøse Tære. Hævnaadet der menes, at det vægter er en stor Hærker, der ikke beskynder sig til den evangelisklutherske Religion, man jeg beholder mig til, at der ikke vægter er sandt, at der gives en Mængde kundtg. og uvelfastede Christne, der ikke have den tilskættelige Christne Kundtg., ikke en samme leende Christne Tro, ikke et fast christent Sindslag, nu er det, nuar man et vilde underlige et, ikke fulde findes at være fuldstændige Christne. Men derfor er det dog langt fra, at de funne andet at lovlægge sig fra forbindelse med Kirken, og det er vist, at Kirken har udøvet en ubedstigt Magt ved den Opklaring, den har udøvet, og ved den Fortidens, hvori den har bragt dem med deres Medlemmer, og at den udøver en vedvarende Indflydelse på deres hele andelige Væsen, og at det allige er af storrig Vigtighed for det hele Samfund, saa at man ikke kunde tilholde det et dybere Saar, end nuar man opgave det Christelige Religionsfundsamfund. Derom man fulde underdoge Gaber, om han var en fuldstændig Christen eller ikke, vilde der måske fremkomme forældede Rebutanter, som maaesse ere tilspændende varre, end de vigtelig ere, fordi der er Mange, hvilket hvem Christendommen spiller ubedstigt, angter den ikke har funne troende saaledes ligemmen, at den tilsvarende kunde vide sig. Jeg troer, at hvil man med en fuld Styrke vilde underligne Troen, lunde man os, saa Maletning til at stemple en Mængde som Gudsforeningerne; hold man fortæller en klar Tro og Overbevisning til de godsemdelige Ting, lunde let Mængde komme til at forsvare sig, thi der er Mange, der ikke have Troen med saadan Tro, saadan Synke og saadan Kærlighed, at den vigtigste vinter saaledes frem som en fuld Unerhedsdel af Religiøse Grundlæggerne, og dog er den hos de fleste tilhængere som en usynlig Magt. Jeg troer, at hvil man er, at hvil kunde vide sig, at der vigtig var en Begyndelighed hos en for, ja en overvældende Del af Holte, ill at oplose det nærværende Christelige Samfund, fun da kunde der være Tale derom, men jeg troer ikke, at der var nogen Blaade der antyded ved et "saalelænge" etter et andet Udsigt i Grundloven, men der vilde være en ny Tingsmed Orden og Tilgang, der da vil udvænde og behøve en Foranledning, og da også man giret sig glædeligt i Grundloven.

Når jeg har nævnt den angangelsige Konfession, troer jeg, det er fuldstændig vel begrænset, at Religiøsen har et bestemt Berebereg, og jeg troer, at naar den angangelsige Konfession lægtes rigtigt; og ikke sagdes altid dogskægtig, og man holder sig til det, som de Christlige ved deres Embedsbestyrke gøre deres. Og nu, at de ville lave den himmelleste Lære, som indeholder der, da troer jeg, at den er et tilsvarende Grundlag, og det vilde være vigtigt at finde nogen anden Grundvold end den. Jeg troer, det er meget vigtigt, at det udelades, at Kirken der behøver de Giedomme og de Mæller, som engang ere henslagte til den. Jeg anser dette som en ligeferdig Ret, og jeg anser det vigtigt, fordi, derom de enkelte Medlemmer, der ville tilde sig fra den, kunde give Gaftgård paa nogen Andel af Kirken Giedomme, vilde Kirken dermed opnå.

Formanden: Jeg var tilstede, da jeg opmærkede, at § 66 d ikke er under Behandling.

Ordfører: Men jeg anser den som et Supplement til § 2; jeg troer, det hører vortigst til § 2, at Kirken skal beholde sine Efter-

domme. Jeg anser ikke, at Bevismæssen skal indlemmes i en særlig Paragraph, men at den skal nævnes i § 2, som Regel, der opretter den offentlige Kirke; der gives flere saadanne Bevismæsser, der have Hjemmel i denne Kirkes Charakter, s. Ex. at Kiriens Heiligdag harer Bedring for det hele Samfund, ikke blot for dem, som have til Kirken, men også for alle Andre, der vil sige, de skulle ikke noxes til at tage Det i nogen Sudsættelse, men de skulle ikke holde sig fra Ali, som vilde forhindre derpaa. Et ejerst Land, hvorfor Religionsfridens der end er, man den almindelige Holterligs giong Tro og Heiligdag respekteres af Ali; Ingen man forstørre Handlinger, som det kirkelige Polit i undret at forbide, fordi de forværre den Steining, som paa saadanne Dage skal finde Sæb; jeg har intet bemærke, at foruden det Indholds, som § 2 saaledes maaesse have, og om hvil Plads jeg for Bevismæsterne skal have, man opgave det til Tilsting, som Comiteten enkennlig har foreslægt, nemlig at Kiriens Foramning skal ordnes ved Tro, og jeg finder det fuldstændig rigtigt, at det man ikke efterstager, er behandlet ved et anderst Kirkenode, hvilket Mode forstørre ikke skal behøves af Individet, som Kongen derfor har udnævnt, men af et der til anordner Kirkenode, saaledes han den hængende Gudstjenesten har vist, at det fulde har Sæb. Jeg har ikke tale til Ord om Minoritetens Forslag angaaende Sognesættelse Oplosning; jeg skal beholde mig til, hvad der er demokrat af Comittees Pluralitet, at en saadan Bevismæster ikke hører hjemme her, og blot giøre en Remarke, der måske vilde berette, at man maaette finde mere Betænklighed ved dette Sognesættelse Oplosning, end man ellers maaesse vilde finde, og det er nemlig den Gymstolighed, som der maa være. Det er også uvælt i den roekræftige Foramning, at ligesom man vil, at Menighedens Medlemmer fullt have kan til at holde sig til hvilken Præst, de ville, saaledes maaesse også enkere Prester have kan til at uvores til Embete overensstemmende med hin Overbevisning og saaledes kunne negte at vi dem, der ere ledigt berettigede berill, naar det ikke hører med hans Menighed, at negte dem højstledig Begivenheden, som han fundt uwardig berill, vilkært at holde hem for Sacramenter, som han troede ikke vilde undre det vordigen, s. v. men dette vilde være meget besværligt. Det er den Slags Præst, som hører i den caapholte Kirke, og hvorfør ikke Nogen vilde kragfærgere og smultere, når man blot vil se paa det Tilfælde liggende, end de catholiske Geistlige; i den senere Tid, da de ikke længere har tilhørt til ved udvortes Magt at hørte, ville de hæfte ved deres Indstyrke paa Gemyterne, og i Sædeledighed ved deres Indstyrke paa Familiene; de ville have kan til at negte Indvællest af de Østegsider, som de ikke findt at være overensstemmende med deres Kirkes Interesser, de have Præstet til at negle Christelig Vergransning og ill at erkennen og saadant vider, og ved denne Højden have de paa mange Steder slægt sig et højstledig Hæremønster. Hvad Pladsen angaaer skal jeg blot bemærke, at der kunde være Magt, som talte for, at Paragraphen ikke skal findes paa det Sæb, hvor den haer, fordi Materien vinkeligt er ganske færgen; men jeg kunde dog være eng i, at med Hensyn til Religiøsenes Sigtskraft og Berigthed med Hensyn til det Borbolds, hvori det, der er omhandlet, hører til Riget hæftigværende Grundloven, kunde det være ganske passende, at Paragraphen skal i Plads i det høje Afslut, men efter Udvælgelses Forslag, ikke som § 2.

Schack: En holstet Minister harvelsom here Despoteriske hævndrægt sig om, hvorsom det kan antages, at Holst i Almindelighed ejer den iukæreste Kirke; jeg skal ikke gøre ind paa dette Størsmaal, det er ikke det, som vi Andre enstil skal komme frem ved den Højden, som ville indtræffe de forskellige Troesbekendelser. Et Ministeren har intet ikke indlægt sig paa at modvirke min Pladsplad om de Autonomeister, som de forskjætte Bevismæsser ville mægtre, han har nærmest holdt sig til Ordet "Holsteligt", og mens, at dette Ord var højstmodsigtig og forhængende fra Ordet "Statsligte"; jeg skal ikke gøre noxes ind herpaa, men kun bemærke, at det ikke er rigtigt, at man i Grundloven indstiller Ord, som Holst selv ikke harbanet. Når Holst virkelig ejer en Kirke saa meget, at det for denne Kirke hader Ordet Holsteligt, da er det Old for Grundloven at oplyse det; men Grundloven skal ikke begynde med at op-